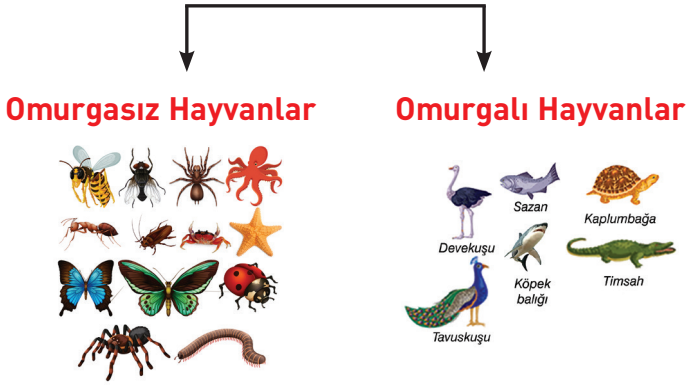

Canlılar Dünyası

Hayvanlar

İhtiyaç duyduğu besinleri çevresinden hazır alan canlı grubudur. Omurgalı ve omurgasız hayvanlar olmak üzere iki grubu bulunur.

Omurgasız hayvanlar; Kemikten iskelete sahip değildir. Bazılarının vücut dışında kabuk vardır. Salyangoz, midye, arı, sinek, ahtapot, akrep, bit, kırkayak, kelebek, karınca bu grupta bulunur.

Omurgalı hayvanlar; Vücutlarında kemikten ve kıkırdaktan oluşan bir iskelet bulunduran hayvanlara omurgalı hayvanlar denir. Omurgalı hayvanlar solunum yapmaları, yaşam şekilleri, beslenmeleri ve üremeleri gibi pek çok özellikleri dikkate alınarak sınıflandırılmıştır.

Balıklar: Vücudu pullarla kaplıdır. Sularda yaşar ve solungaç solunumu yapar. Yumurtayla çoğalır.

Kurbağalar: Vücudu çıplak ve nemlidir. Kara ve suda yaşar. Akciğer solunumu yapar ve yumurtayla çoğalır.

Sürüngenler: Vücudu pullarla kaplıdır. Akciğer solunumu yapar ve yumurtayla çoğalır.

Kuşlar: Vücudu tüylerle kaplıdır. Karada yaşar, akciğer solunumu yapar. Yumurtayla çoğalır.

Memeliler: Vücudu kıllarla kaplıdır. Bazıları karada ve bazıları sularda yaşar. Akciğer solunumu yapar. Doğurarak çoğalır.

Kuşlar

Kuşların vücutları tüylere kaplıdır. Kanatları olduğu için uçabilirler. Ancak uçamayan kuş türleri de vardır. Penguen, deve kuşu, tavuk ve hindi gibi kuşlar uçamaz.

Kuşlarda ağız yerine gaga vardır. Beslenme şekillerine göre gaga yapıları farklılık gösterir.

Kuşlarda akciğer solunumu görülür. Yumurtayla çoğalırlar. Kuluçkaya yatarak yumurtalarını sıcak tutarlar. Yavrularına ilgi gösterirler. Yani yavrularına bakarlar.

Balıklar

Balıklar suda yaşayan canlılardır. Vücutları pullarla kaplıdır. Solungaç solunumu yaparlar ve suda çözünmüş oksijeni kullanırlar.

Balıklar yumurtayla çoğalırlar. Yavrularına bakmazlar.

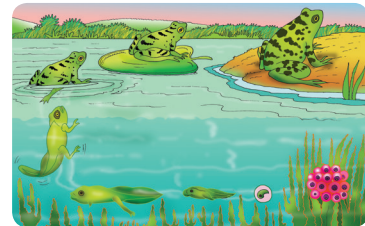
Kendilerinden küçük balıklarla ve küçük deniz canlılarıyla beslenirler.

Bazı balıklar sadece otçul beslenir.

Hamsi, köpekbalığı, palamut ve levrek balıklara örnektir.

Kurbağalar

Hem suda hem karada yaşayan hayvanlardır. Deri ve akciğer solunumu yaparlar. Derileri nemli ve kaygandır. Yumurtayla çoğalırlar. Sinek ve böcek gibi canlılarla beslenirler. Yumurtadan çıkan yavrularıyla ilgilenmezler. Yani yavrularına bakmazlar.

Sürüngenler

Derileri kalın ve sert pullarla kaplıdır. Karada ve suda yaşarlar. Akciğer solunumu yaparlar. Yumurta ile çoğalırlar. Yavrularına bakmazlar. Yılan, timsah, kertenkele, kaplumbağa gibi canlılar sürüngen grubunda yer alır.

Memeliler

Memelilerin vücudu kıllarla kaplıdır. Doğurarak çoğalırlar. Yavrularını sütle beslerler. Belli bir döneme kadar da yavrularına bakarlar. Memeliler de akciğer solunumu yaparlar. At, koyun, tilki, manda, leopar, fare gibi memeliler karada yaşar. Yunus, balina ve fok ise suda yaşayan memelilere örnek verilebilir.

Balina

Yunus

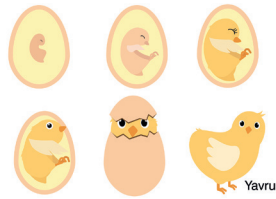

Yarasa

Örnek

Aşağıda bir hayvanın çoğalma durumu şematik olarak gösterilmiştir.

Aşağıda verilen canlılardan hangisi buna benzer şekilde çoğalmasını sağlamaz?

- A) Penguen B) Balina
C) Kaplumbağa D) Alabalık

Örnek

Bir bilim insanı araştırdığı omurgalı bir canlının solungaç solunumu yaptığını tespit etmiştir.

Bu canlı,

- I. Yumurtayla çoğalır.
II. Suda yaşar.
III. Etçil olarak beslenir.
IV. Üreme döneminde göç eder.

özelliklerden hangilerine de kesinlikle sahiptir?

- A) I ve II B) I ve III
C) I, II ve III D) II ve IV

Örnek

Aynı bölgede bulunan hayvanlardan bazıları ile aşağıdaki poster hazırlanmıştır.

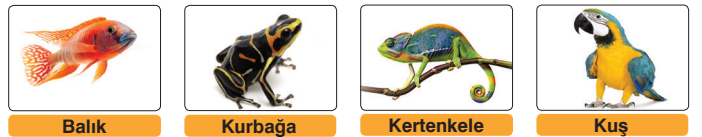

Aşağıda verilen özelliklerden hangisi bu hayvanlar arasında farklılık oluşturur?

- A) Bacaklarıyla koşarak hareket etmesi
B) Yumurta ile çoğalma
C) Vücudunun dayanıklı kabuk ya da pullarla kaplı olması
D) Akciğer solunumu yapma

Örnek

Gezegemizdeki hayvanlardan dördü aşağıda gösterilmiştir.

Aşağıda verilenlerden hangisi bu canlılar arasında ortaktır?

- A) Karada yaşama
B) Vücudun pullarla kaplı olması
C) Akciğer solunumu yapma
D) Yumurta ile çoğalma

Örnek

Bir araştırmacı incelemiş olduğu canlıyla ilgili aşağıdaki gözlemleri not etmiştir.

Vücudu tüylerle kaplıdır.
İskelet sistemine sahiptir.
Yumurta ile çoğalırlar.
Akciğer solunumu yaparlar.

Araştırmacının gözlemlediği canlının ait olduğu grupla ilgili;

- I. Havada uçabilirler.
- II. Yavru bakımı vardır.
- III. Otlarla beslenirler.
- IV. Kanatlıdır.

özelliklerinden hangileri tüm bireyler için ortaktır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) I, II ve IV

Örnek

Bilal, bazı hayvanların üremesiyle ilgili şema hazırlıyor. Ancak şemada hata yaptığını fark ediyor.

Yumurta ile çoğalanlar	 Kurbağa	 Balina
Doğurarak çoğalanlar	 İnek	 Yılan

Bilal hatasını düzeltmek için aşağıda verilen işlemlerden hangilerini yapmalıdır?

- A) İnek yerine koyun yerleştirmeli
- B) Yılan ile kurbağanın yerini değiştirmeli
- C) İnek ile balinanın yerini değiştirmeli
- D) Balina ile yılanın yerini değiştirmeli

Örnek

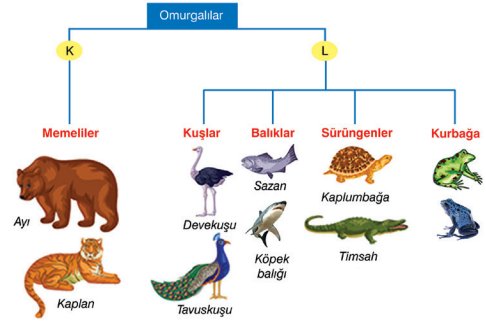
Balık, kurbağa, sürüngen, kuş ve memeliler grubunda bulunan canlılar omurgalı hayvanlar sınıfını oluşturur.

Omurgalı hayvanlar arasında aşağıda verilenlerden hangisi farklılık oluşturmaz?

- A) Hareketi sağlayan organ
- B) Üreme biçimi
- C) İskelet bulundurma
- D) Solunum organı

Örnek

Omurgalı hayvanlar belli bir özelliğe göre K ve L gruplarına ayrılarak aşağıda gösterilen sınıflandırma yapılmıştır.

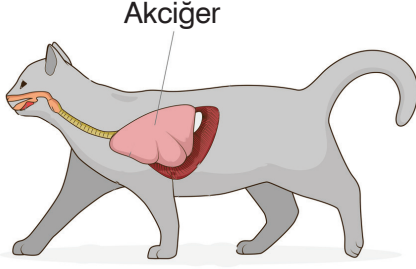

Yukarıdaki sınıflandırmada kullanılan özellik aşağıda verilenlerden hangisidir?

- A) Sahip oldukları solunum organı
- B) Üreme şekli
- C) Vücut dışındaki örtü çeşid
- D) Yaşama ortamı

Örnek

Omurgalı hayvanlardan bazılarının solunum organlarını araştıran Selin, incelemeleri sonucu “Omurgalı hayvanlar akciğer solunumu yaparlar” hipotezini kurmuştur.

Selin'in kurmuş olduğu hipotezle ilgili,

- I. Selin'in hipotezi doğrudur. Tüm omurgalı hayvanlar akciğer solunumu yaparlar.
- II. Selin'in incelediği hayvanlar serçe, kertenkele ve kurbağa olabilir.
- III. Selin balıkları incelemiş olsaydı hipotezinin doğru olmadığını görürdü.
- IV. Selin hipotezini kurmadan önce tüm omurgalı hayvan gruplarından örnekler incelemiştir.

yorumlarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV D) III ve IV